

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmæ Virtvtvm, Ac Vitiorvm , Tomus ...

Guilelmus <Peraldus>

Lvgdvni, 1585

De octo remediis contra peccatum linguæ. Pars III.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46161](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46161)

mista malis punicis, vt audiretur sonitus, quando Aaron ingrederetur & egrederetur Sanctuariū in conspectu Domini, & non moreretur. De quo verbo loquēs Gre. dicit: Sacerdos ingrediēs & egrediēs moritur, si de eo sonitus nō auditur: quia cōtra se irā æterni iudicis prouocat, si de eo sonitus prædicationis nō pcedat. Ad idē pertinet illud quod legitur Ezech. 33. Si speculator viderit gladium venientē, & nō insonuerit buccina, & populus se nō custodierit, veneritque gladius, & tulerit de eis animam: ille quidē in iniquitate sua captus est: sanguinē autem eius de manu speculatoris requirā. A post. 1. ad Cor. 9. Væ mihi si nō euāgeliza- uero. Ad prælatū specialiter pertinet illud Esa. 58. Clama ne cesses. & illud Osee 8. In guttore tuo sit tuba. & illud Esa. 7. Væ mihi, quia tacui. Si propter taciturnitatē prælati aliquis pereat, simile est ac si ipse eū interficiat. vnde Paulus Act. 20. Mūdus sum à sanguine omniū. Non enim subterfugi quo minus annūtiarem omne cōsiliū Dei in vobis. Innuēs per oppositū q̄ reus esset sanguinis eorū, si ipse eis nō annūtiasset. Indiscreta taciturnitas dis- suadetur Eccl. 4. Vbi legitur: Ne retineas verbū in tēpore salutis.

De octo remediis contra peccatum linguæ.

PARS III.

Postquam dictum est de peccato linguæ & custodia in com- muni, & specialiter de 24. peccatis linguæ, cōsequenter tan- gendū est aliquid de remediis contra peccatum istud. Et pone- mus octo remedia cōtra peccatum illud. ¶ Primum remedium est consideratio periculi, quod est in loquēdo. Tunc porta alicuius castrī cautiū aperitur, quando notū est domino castrī, quod hostes portæ insidiātur. Vnde cum hostes inuisibiles, portæ eius specialiter insidientur, cum cautela magna aperiēda est. Ad hoc remedium potest referri illud Job 40. Memento belli, & ne ad- das amplius loqui quicquam. ¶ Secundum remedium est consi- deratio tam nobilitatis quā vtilitatis huius membri. De qua nobilitate & vtilitate, habitum est in principio huius tractatus, vbi dictum est, quod in lingua præcipuē indecens sit immundi- tia, & quod diuino officio præ cæteris membris deputata sit.

¶ Tertium remedium est, quod homo cōtra portam oris quasi quasdam barras facit. Barræ istæ sunt proposita firma declinan- di personas illas cum quibus peccare solet per linguam, vel loca illa in quibus solet habere occasionē per linguam peccandi, vel silentiū tenendi horis, in quibus facilius homo per linguam la- bitur, vt hora post cibum, & alia similia proposita, quæ custo- diunt hominem ne offendar in lingua. De barris istis legitur Prouerb. 18. Frater qui adiuuatur à fratre, quasi ciuitas firma: & iudicia

iudicia quasi vectes vrbium. Proposita ex iudicio rationis facta de custodia sensuum, quasi vectes: id est, quasi barra vrbium sunt. ¶ Quartum remedium est, quod homo raro loquatur. Exemplum de hoc habemus in beata Virgine, cuius septem verba tantum leguntur in Euangelis. vnde Eccl. 19. Qui odit locutionem, extinguit malitiam. Quintum remedium est, quod homo pauca loquatur. Sicut enim in multiloquio non deest peccatum, Prou. 10. sic breuiter loqui ad hoc valet ut homo caueat a peccato. De quarto & quinto remediis dicit Philosophus: Ad summam perfectionis volo te esse breuiloquam, & ratiloquam & submissa voce loquentem. Ad ratiloquium monet Seneca: cens, Auribus frequentius quam lingua utere. Item: In hoc incumbe, ut libetius audias, quam loquaris. ¶ Sextum remedium est, tarditas in loquendo, ut homo non exeat in loquendo, nisi precedente deliberatione. Ad quod pertinent verba scripturae quae sequuntur. Hierony. Prius veniat sermo ad limam, quam ad linguam. Eccl. 4. Noli citatus esse in lingua. & Eccl. 1. Ne temere quid loquaris, neque cor tuum sit velox ad profertum sermonem coram Deo. Innuitur causa quare non debet homo loqui absque deliberatione: quod enim homo loquitur coram Deo loquitur. Eccl. 21. Verba prudentium statim considerabuntur. Seneca: Tardiloquum te esse iubeo, & prope certum tibi Deus. Prouerbiior. 13. Qui inconsideratus est ad loquentem sentiet mala. Qui enim non vult loqui absque deliberatione, clauem oris habeat in arca cordis. vnde quantum ad hoc lectum est. Eccl. 21. In ore fatui cor illius, & in corde sapientum ostia eorum. Septimum remedium est, quod inter omnia praecipua videtur esse, ut homo orando linguam suam Deo commendat. Domini enim est gubernare linguam, ut legitur Prou. 16. vnde Dauid: Pone Domine custodiam ori meo.

¶ *De silentio claustralium, & eius commendatione.*

OCTAVUM remedium est silentium claustrale. Hierony. Linguam maledicam indictum emendat silentium. & sicut in sexto clavis oris ponitur in arca cordis, in septimo vero ponitur in manu Dei: sic in octauo ista clavis oris ponitur in manu patris. Qui autem nesciente prelato & nolente, portam oris aperuerit, postquam ei clauem tradidit, fractor videtur esse templi spiritualis, & cum clauem faciat contra clauem, videtur esse laicus.

¶ *Quae valeant ad commendationem silentij claustralis.*

AD commendationem vero claustralis silentij, Primo ponuntur tres exempla, & praecipue exemplum Christi, de quo dicitur

super illud Esa. 2. Quasi agnus coram tondente se obmutescer, & non aperiet os suū. Herodi vel Pilato pauca respondit, ne differretur salus humani generis. ¶ Legitur etiā quod abbas Agathon lapidem in ore suo per trienniu portabat, donec taciturnitatem disceret. ¶ Legitur etiam de abbate Rambo, quod fratres dixerunt ei, vt diceret aliquem sermonem Alexandrino episcopo ad se venienti. Qui ait: Si in taciturnitate mea non edificatur, nec in sermone meo edificabitur. Inuenitur etiam de quodam milite potente qui voluit intrare religionem, & misit quendam vasallum suum ad abbatem, iniungens ei quod diceret abbati se velle intrare istā religionē. Addidit etiā quod diceret se esse mutū, paratū tamen in omnibus se obedire, quod ideo fecit, quia saepe in lingua offenderat, & cogitauit quod nisi caueret sibi, lingua sibi auferret bona quæ ibi faceret, & receptus est miles in religione illa, & credebatur mutus. Exiens autem quodam vice cū abbate ad quendam militem qui laborabat in extremis, vidit animam eius quum moreretur mirabiliter à demonibus trahi, & cōpatiēns fleuit. & discendentes inde obuium habuerunt quendam alium militem, qui promisit abbati quod renūciaret seculo, & eū eum præcederet in quodā ponte tentaturus viā corā abbate, decidens de ponte submersus est, cuius animam vidit miles ab angelis in specie monachi in cælū deferri, & solutus est in gaudium. Cum autē abbas venisset ad claustrū, adiarauit militem in virtute obedientiæ, vt sibi diceret si loqui posset, & cur in morte illorum duorum se taliter habuisset. Cui miles, Male fecisti, quia contra propositum meum me loqui fecisti, sed tamen tibi indicabo, & narrauit ei omnia per ordinem. Audiens abbas cecidit ad pedes eius. Miles autē reuēns, petiit vt in aliquo recluderetur loco, vbi taciturnitatis suæ propositum posset seruare. ¶ Secundo possunt valere ad commendationem silentij sacra verba quæ illud suadent: vt est illud Augu. super Domine exaudi. Loquela sit in necessitate, taciturnitas in iocunditate. Et Arsenio cum discederet à palatio vt monachus fieret, facta est vox, dicens: Arseni, fuge, tace, quiesce. Hæc enim sunt radices non peccandi. Hier. Multo melius est de duobus imperfectis rusticitatem sanctam habere, quàm eloquentiam peccatricem. ¶ Tertio potest valere ad commendationem silentij, si ostendantur bona quæ ex silentio proueniunt. *De vtilitatibus silentij & eius commendatione.*

¶ Notandum ergo quod silentium hominem fortem efficit: vnde Esa. 30. In silēcio & spe erit fortitudo vestra. Abbas pastor,

Omnis labor qui eueherit tibi ex taciturnitate, separabitur. Sicut, vix vel nunquam pugil vincitur, nisi malū verbum dixerit: sic vix vincitur à diabolo, qui à malis verbis sibi cauetur. Item silentium pacem facit. Vnde Esa. 32. Erit opus iustitiæ pax, & cultus iustitiæ silentium. Silentium est quasi quædam cultura iustitiæ. Sicut enim ex nimia loquela frequenter sequitur iniuria tam Dei, quam proximi: sic ex silentio iustitia nueritur, et quo velut ex quadam arbore fructus pacis colligitur: vnde cum claustralibus pax summè necessaria sit, valde necessarium est eis silentium, vnde pax sequitur. Multæ lites & iræ remouentur ex obseruatione silentij. Proverb. 26. Qui imponit stulto silentium, iras mitigat. Item silentium est signum sapientiæ. Senec. Taciturnitas homini stulto pro sapientia est. Quidam philosophus cuidam rustico in conuiuio tacenti, Et docti, inquit, hoc solum habes. Prover. 18. Stultus si tacuerit, sapiens reputabitur. Et Job 15. Utinam taceretis, vt putaremini sapientes. Sapiens Nemo stultus tacere potest. Item silentium etiam est spiritus profectus. Vnde Thren. 3. Sedebit solitarius, & tacebit, quia leuauit se super se. Homo qui iam leuauit se supra statum hominum, qui habet Deum consolatorem & colloctorem, potest esse solitarius, & tacere. Ex quo enim habet Deum pro socium, non curat de consortio humano. Senec. Primum argumentum compositæ mentis existimo posse secum consistere, & secum morari. Bernar. Cum quo Deus est, nunquam est minus solus, quam cum ipse est solus: quod ideo dicitur, quia tunc liberius habet suum verum socium, scilicet Deum. Homo etiam cum Deus interius loquitur, non curat multum de loquela exteriori. Gregor. Non sufficit proficere homo ad verumque diuisus: quia si exterius auditum aperit, interius surdescit. Item silentium præparat hominem colloquio diuino, vnde Thren. 3. Bonum est præcolari cum silentio salutare Dei. Filius Dei verbum est: ideo auditum & auscultationem requirit. Eccles. 32. Vbi non est auditus, non effundetur sermo. Et 1. Reg. 3. Loquere domine, quia audit seruus tuus. Silentium seruare, est os vnde exit ignis & flamma obstruere. Item silentium seruare est bestiam indomabilem clausam tenere. Iac. 3. Omnis natura bestiarum, & volucrium, & serpentum, & cæterorum domantur & domita sunt à natura humana: linguam autem nullus hominum domare potest. Item silentium seruare, est gladium penetrantissimum in vagina abscondere. Psal. Lingua eorum gladius acutus. Item

silentium seruare est foueam obstruere, per quam homo sæpe cecidit, & collum cadendo sibi fregit. Eccle. 14. Beatus vir qui non est lapsus verbo ex ore suo.

¶ Quod diligenter esset obstruenda fovea illa, qua toties fuit homini occasio ruina & talis ruinae.

SILENTIUM est frænum viri claustralis. Vnde claustralis sine silentio est quasi equus sine fræno. Silentium etiam clavis religionis est. vnde claustrum absq; silentio, proprie claustrum non est, cum sit absq; clausura: sed est velut vrbs patens & absque murorum ambitu. Vnde Pro. 25. Sicut vrbs patens & absque murorum ambitu: sic vir qui non potest in loquendo cohibere spiritum suum. Claustrum absque silentio est velut vinea absque sepe, quæ diripiendi exposta est. Ecc. 36. Vbi non est sepes, diripietur possessio. Eccl. 10. Qui dissipat sepem, mordebit eum coluber. Mat. 21. legitur de sepe ista: Homo erat paterfamilias qui plantauit vineam, & sepem circumdedit ei. & Pro. 24. Per agrum hominis pigri trāsiui, & per vineam viri stulti: & ecce rotum repleuerant viticæ, & operuerant superficiem eius spinæ, & maceria lapidum destructa erat. Item hic per Macceriā intelligitur, quod prius per sepem. Et innuitur quod negligentia & pigritia prælatorum, causa sit, quod silentium & aliæ claustrales obseruantia in claustris non obseruentur. Sicut solet obstrui vas, in quo sit vinum ferratum, vt vinum fortius sit: sic oportet quod claustralis districtio obseruet silentium, vt feruor deuotionis sit in eo. Alioquin si os eius ad loquacitatem fuerit apertum, quicquid deuotionis in eo est, exhalar. Item silentium in claustro suffocatio malitiæ est: quia iuxta verbū prius positum, qui odit loquacitatem, extinguit malitiam.

¶ Silentium etiam signum est mortis veteris hominis: loquacitas in claustrali qui debet esse mortuus, stupenda est, sicut si videremus hominem mortuum loquentem. Religio vero vbi non obseruatur silentium, potest dicere illud Iob 30. Quasi rupto muro & aperta ianua irruerunt super me. Vltimo ad commendationem silentij potest valere illud Sapientis: Locutum esse aliquando pœnituit me: tacuisse verò, nunquam. ¶ Item Chusi, qui interpretatur silentium, erat amicus Dauid. Vnde, Posui ori meo custodiam &c.

SVMME VITIORVM

FINIS.

PP. 2